

hungarian

by *eva varga*

professor of hungarian language, translator

szemelvények *a levelekből*

villámütötten

Mikor fejbúbodban ütött a villám,

Ne várdd már hallani

A villám hangját.

1973

eszéista

Ha mindannyiunknak szelmei vannak,

Akkor senki sem igazi költő,

Hogy azzá váljunk, ténylegesen

Mi állandóan próbálkozunk.

1999

tudatlanság

Senki sem ismer

Oly jól, mint én saját magam,

Mіндеzenáltal, tudom,

Oly kevésbé ismerem én magam.

1973

sajnálát

Azt jelenti, hogy emlékezz még a legkisebb rosszra is, melyet másnak tettél
És feledd a legnagyobb rosszat, melyet más tett ellened.

1997

a kard és az író toll

Hiábavaló kezedet kardra tenni
Amikor az író toll csődnek van szánva.

1993

jövendölés

Bármely ember egy jövendőmondó.

Az élet őbenne kezdődik

És ugyanazonmód végződik.

1988

a boldogság

Ha elfogadnánk:

A politeizmustól, a haza és az ősök iránti tiszteletet,

A Távol Kelet vallásaitól, a szellemességet

A judaizmustól, a meglátást és a kitartást,

A kereszténységtől, a szeretetet és a megbocsájtást,

Az iszlamizmustól, a hit égését,

A laikusoktól, a megértést és a nyíltságot,

Az umanizmustól, az emberi hozzájárulást,

Ej, jó, akkor lennénk

A legboldogabbak az emberek közül.

1990

***

látomás

... Rájöve, hogy az öreg vezetőjük egybeolvadásának órája érkezett,
tanítványai körbefogták az utolsó tanácsok keresésében.

Ő azt mondta nekik:

Szabadítatok fel magatokat az anyagtól, mint én tettem akkor, mikor hét éves voltam, egy szegény gyermeknek a külvárosból odaajándékoztam kedvenc játékomat, és ő tévedett, mert elfelejtette velem az ajándékozás örömét.

Szabadítsátok meg magatokat a pátosztól, mint én tettem tizenhét évesen, mikor feláldoztam a szerelmet a barátságért.

Szabadítsátok fel magatokat a tudástól, mint én tettem akkor, mikor huszonhét évesen megálltam a diplomák gyűjtésében, melyek egyenesen az önhittség karjaiba kergettek, nem az alázatosságba.

Szabadítsátok meg magatokat a hirnévtől, mint én tettem akkor, mikor harminchét évesen megértettem, hogy ez csak egy ámokfutás.

Szabadítsátok meg magatokat a metafizikus megítélésektől, mint én tettem akkor, mikor negyvenhét éves voltam, s mikor az igazat az igazra bízam.

Szabadítsátok meg magatokat az emberitől, mint én tettem akkor, mikor ötvenhét évesen megismertem legtöbb emberi hordozó kétszinűségét.

Szabadítsátok meg magatokat embertársaitoktól és éljeteztek mint a remeték, mint én tettem akkor, mikor hetvenhét évesen többé már nem irtam és könyveimet, melyek a természettől elválasztottak, összevágtam.

Szabadítsátok meg magatokat testetektől, amennyire lehetséges, a nap egyszer el lévén határozva, az ismert élettől meg tudtok szabadulni és fogjátok át magatokat, tény amit még nem tudtok.

1999

részletek az *emancipálttól*

a légzés

(a tér és idő bekerítése előtt)

Könnyen lélegezve ébredtem fel, a határnélküli és időnélküli Világmindenséget körüljárva. Ameddig lélegezni tudtam, folytattam vándorlásomat és így erősebben éreztem az életet, mivel csak akkor lehettem igazából ennek az életnek részese.

1995

az ének

(egy oly földszakaszon, hol az emberek visszanyerték szabadságukat)

A hadseregek valami területért harcoltak, majd elhagyták, s az a föld visszanyerte szabadságát, az emberek megemlékezésére nem maradván csak

egy zseni által költött ének, akkortól, mikor a két ellenfél csapatát próbálta békíteni. Még neki sem sikerült énekével kibékíteni az elszánt foglalókat. Továbbvitték az élet, az élénk agy és a hatalom énekét, a madarak, fák és patakok.

1997

a poén

(a szenilitás korában, a Volga partján)

Egy nép memoriája hordoz egy névtelen poénhoz, melyben azt mondják:

Fiam,

Ha egy nap vágyodsz utánam,

Akkor, mikor elmenvén, a másvilághoz tartozom,

Éldeled,

S mikor már te is ahhoz a világhoz tartozol,

Gyere, hogy cellámban találkozz velem,

A lényben és a halálban,

Ott megtalálász engem erőben, Tollal kezemben, egy iv előtt

Egy más kezdetet keresvén.

1997

a szikla

(egy romantikus perc, a Gobi sivatagban Mongoliában)

A süket sziklává váltam, melyhez soha ember nem közeledett. Mikor két szerelmes közelemben találkozott, nevüket a kőbe vésték, így én szerelmük tanuja lettem.

1995

a lelkiismeret

(vallomás a harc idejéből)

Egy személlyel kellett közösen dolgozzam, akit rámkényszerítettek és, együtt igyekeztvén, szabadon engedtem gyermekkori idealizmusomat, valamint más fiatalokat túlszárnyaló ambícióm, csak hogy ő életformának a politikát választotta, s ez befolyásolta életszínvonalát és jelentős ember lett, tiranikusan vezetett és magabüszkén. Mikor megkérdeztem, miért teszi amit tesz, s idealizmusunkkal mi történt és főleg mivé lett tervünk, hogy mindenkit túlszárnyaljunk, megmagyarázta, hogy meg kell tartsa mindazt amije van.

1997

aki visszatér

(ahol nem létezik sem az idő sem a tér határa)

Visszatértem az Erőhöz, oda, hol sem tér, sem idő, sem felfogható dolgok nem léteznek.

1997

***

augusztus

... A halál kerülgette Augusztus kunyhóját. Eleinte, megértve az öreg példás életútját, ő elkerülte. Augusztus szemével hívta, s ő magával vitte végül.

Koszmikus interakcióval Augusztus egybeforr a természettel, mint előtte és utána minden lény, ezáltal részévé válván annak az igazságnak, melyet oly rég próbált megérteni.

Családja és a nép sietett mindenünnen utolsó kegyeletét leróni a nagy embernek. Egyesek cellájában különleges szagot éreztek és elkezdték hirdetni az ő szent jellemét. Mások azt mondták, hogy szemükkel láttak egy fénykoszorút, mely cellájából szűrődött ki és prófétának kiáltották ki.

Fiának legnagyobb szülőtte kinyitotta nagyapja végrendeletét és hangosan felolvasta azoknak, kik meghallgatni odagyültek:

“Olvassátok és ítéljétek életem és eljövendölésemet ebben az életben és mindenkor emlékezzetek, hogy semmiben sem volt különösebb mint közületek bármelyiké, ugyanúgy mint ahogy egyikünk sem különbb a másiknál. És én nem voltam más, csak a másik. Nem voltam más, csak egy megszokott ember, a legelső azok közül, aki modernül gondolkodott; reménységem, hogy nem is leszek az utolsó azok közül, akik tudnak, mint ahogy első sem és utolsó sem azok közül, akik felszabadultak.

Ami elmenetelemet illeti, ez az igazsággal és lényemmel való összeolvadás ünnepe volt; ami pedig siromat illeti, szeretném ha ez megszokott lenne, a cellámra és követemre azt írják: Itt nyugszik egyike a Zöld Völgyből; ami pedig a cellát illeti, ajtaját nyitva hagyjátok, mint általában és ugyanúgy maradjon, anélkül, hogy átváltoztatnátok vagy kiszépítenétek, amíg a természet el nem akarná rongálni.

Szeretteim, örvendeztetek miattam, mert bármennyire kibővülne a tér, a térhiány mégis nagyobb és bármilyen hosszú legyen az idő, az időtlenség még hosszabb és bármennyire erős a felfogható, a felfoghatatlan még hosszabb és bármely legyen a lét hossza, a léttelenség még nagyobb”.

1996 május

részletek a *beilleszkedettből*

a keresgélő

Éjszakáról éjszakára a szemetet turkálva lepem meg; miután leszidom, sorsára hagyom.

Majd utána leselkedem, annak a szerencsétlennek megjelenését várva. Eleinte, éjszaka, majd hajnalban, végül a nap bármely pillanatában. Mert barátunk megszokta elfoglaltságát és, ahelyett hogy restelkedését mutatná, ahogy eleinte volt, program szerint és szakszerűen tevékenykedik, olyannyira, hogy utolsó alkalommal, mikor találkoztunk pillantásunkat összekeresztelve, én voltam az, nem ő, kit elfogott a szégyen.

1999

***

beilleszkedés

Most, mivel a felperes bemutatásának és a védők védőbeszédének vége, Isten- az Itélő kell beszédet mondjon és, a hallgatás pillanatáig, ítéletét fenntartsa.

És ime, a káoszából, a sötétségből, egy fény jelenik meg, egyaránt rabja és tere a szabadságnak. Átala, a hallgatás arra ösztökél, hogy megismerjem Istent- az Itélőt és határozatát meghallgassam. Tehat behúnyt szemmel közeledem, anélkül, hogy mozognák. Egy factice tükör mutat meg Istennek- az Itélőnek, Ki ítéletet hoz, melynek alapja az emberi lelkiismeret, melynek rendszava az ártatlanság; csak akkor jövök rá, hogy magam előtt vagyok, hogy minden ellentét elmosódik és megtörténik a beleolvadás.

Láss hát ugyanazon időben a próféták és a szükségben levők előtt. Hozzájuk és beléjük illeszkedem, az Isten- Itélő nevében és Őbenne, mert nekünk, mindannyiunknak, egy sorsunk van; ténylegesen a lelkiismeret nem más, mint az emberi kiegyensúlyozottság garanciája és nem a számtalan arcok kifejezése, melyek a határozat megváltoztatását hozná. Így láss ismét a végtelenségben, melyből mindenkoron részt vettem, lényemben és az elmúlásban, melyeket soha el nem hagytam. Láss teljesen részt venni a végtelenségben, a lényben és az elmúlásban, mert a halál után szóba sem jöhet még kis hulladéka sem a megjátszásnak.

1998

***

a vándor

Egy nosztalgiával teli pihenő után a földön, egy azelőtti élet színhelyén, folytattam vándorlásomat.

Szakadatlanul földi életem emlékeit élem, vándorlásom után is.

Igy határ nélkül repdesek, az időben és a térben.

Ha az abszolút megismerés és az egyetemes igazság útján haladok, elindulva keresni a megújítást és mindazt, mely túlszárnyalja az Embert, mindig marad egy téma, mely fűrja agyamat: az Emberrel, napi tevékenységével, a jövővel, benső életével, szabadságával kapcsolatosan.

Mert Ember nélkül, mi lenne az élet és halál lényege? Mi lenne a véghetlenség értelme ennek két felével: a megismeréssel és az igazsággal? És akkor kérdezem önmagam: vajon miért az ember földi boldogsága nem kézzelfekvő számára?

Bevallom, hogy boldog vagyok az Emberen túli életben, mert ott magammá válhattam. De mi lesz a földi élettel? Lehetséges-e vajon ennek megjavulása?

Hogy tehetném ezt onnan, ahol vagyok?

Csak a halál vet véget az éhezésnek és kupiditásnak, a hívő álmának és a kitartósnak, a tanultnak és az ignoránsnak megértése. Csak a halál által állapodik meg végül mindenki egyenlősége.

Bizonyára, érdeklődésem témája az Ember. De vajon nem-e vagyok én teljes egybeolvadásban Vele és a Világegyetemmel, az időn és a teren túl, életben és halálban? Tehát, miért lennék tele gonddal?

Én vagyok az, ki elmegyek, mondom nektek, minden kifejezéstől, irottól vagy iratlantól, felszabadultan. Én vagyok az, ki elmegyek, minden meditációtól felszabadultan, legyen az véges vagy végtelen. Én vagyok az, ki elmegyek, felszabadulva az Emberségtől, annak problémáitól és kinjaitól. Az vagyok, ki elmegyek, még az emancipáció hívásától, a mindent átfogó ismerettől és az univerzális igazságtól is felszabadulva. Vándorló és Ember ugyanakkor, a Világmindenség Istenétől felszabadulva, az Ember által.

Én vagyok a vándor; vándor és Ember, vándor és a Világegyetem Istene.

Én vagyok a szabad; szabad és Ember és szabad és a Világegyetem Istene.

1999

részletek az *álmodozóból*

az utolsó

... Élete utolsó perceiben, az álmodozó egy komoly megfontolás után a következő megoldásra jut:

Isten megszületik, megnő és azután megöregszik az emberek eszében. Akik saját mintájukra tervezik, hiven hogy Isten az embert csak szórakozási vágyból teremtette, ők is csak a szórakozásnak szánják életüket. A többiek, akik viszont félnek Tőle, egyszerűen csak élnek. Egy saját mintájukra teremtett, időben és térben megöregedett és a lényben és halálban elveszett Isten keresésében, az Ember elfelejt eltörölni mindent és beolvassza teljesen keresésébe és még abba is, mit nem keresett.

Az Ember, ez a gondolkozó lény, megpillantva a halált, még jobban áthatódik a félelemtől. Következésképpen ő nem szabadulhat fel és nem olvadhat össze oly hamar, mint a természet és az univerzum más eleme. Az ő feladata gondolkodását megváltoztatni, hogy ezt a két elemet felfoghassa. Máskülömben, álmodván a másvilágról, ő ezt az ismert világgal hasonlónak képzelel el, de, ezúttal, véghetetlennek. De, ebben az esetben, nem lenne ez monoton? És az Ember nem válna Istenné?

A hit keresésében, az Ember eltávolodik mégis embertársaitól, ezeknek ellentmondva. Ebben az esetben, nem kéne-e inkább közeledjen, bizva, saját magához és az emberséghez ennek nagy értékei által?

Ami a hitet illeti, ő maga a legjobb mentőöv, de egy bizonytalan mentő, így hát a munkakedv az emberek javára a legbiztosabb út.

Nem messzebb mint tegnap, az Ember alávetette magát a természetnek, ezt semmiképp sem károsítva.

Ma, az Ember kihasználja a természetet, megsebezve őt. Mostanig ő létét egy lassan fejlődő történelmi multtal biztosította. Biztosíthatja-e egy oly világban, mely mind jobban fejlődik:

Az álmodozó végül arra a következtetésre jutott, hogy semmi jövőbeli sikere nincs egy magában feloszlódott világban, ha szem előtt tartjuk a faj-, nyelv-, teritoriális-, dogmahívés különbségeket őt csak a cupiditás egyesíti még, másként minden humanitárus kifejezéstől kiábrándulva.

2000

9. himnusz

Én nem vagyok az újszülött, a fiatal,
Az éleg, a végtelenség
Én az apa vagyok, a fáradság
Az anya vagyok, az aratás.

Én az élet nélküli vagyok, a türelmetlen,
Én a kultúra vagyok, a termés,
A jó vagyok, az ajándék,
A rossz, a nyomorúság.

Én vagyok a szeretet és sajnálat,
A gyűlölet, a megnemelégedés,
Én vagyok a remény, a reménykedés,
A szerencse, a sors.

Én vagyok az elme, az igazság,
A hit, a vágy,
Én vagyok a tisztánlátó, a meglátott,
És bármely bolygó csillag.

Én vagyok az élet, a halál,
A lény, a lénytelenység,
Minden, semmi.

Én vagyok az Ember.
2000

11. himnusz

Vagyok, tehát felelős vagyok,
Te létezel, tehát vagy;
Mi létezőnk, tehát mi vagyunk;
A tett összeköt,
A szolidaritás kötelez;
A jobbért mint a rosszáért,
A kötelesség kötelez.
2000

részletek az *alfa-omegából*

az az aki elmegy – ből

ameddig elvesztve
Mind ringesdd magad az illúzióban
Egy vizionlátás vagy egy csók reményében;
Mennyi elvesztett idő
Mind képzeldd el a lehetetlent és álmonddj mind;
Mennyi elveszett idő
A földön, a tengeren és az égben
Akarván utazni;
Istenem! Mégis mi szomorúság
Ezért a hiába elvesztett időért!
2002

a propos élet
Mihelyt a visszaútra tértem
És kezdtem megérteni és faggatni
Nem jópofáságmentesen
Mind több kérdésre és válaszra lelek
2002

az utolsó könnyek
Alig folytak ki:
Az elmenés könnyei;
Szomorúak és melegek lesznek ők
Mint egy elválásra? Vagy vidámak és melódikusak
Mint egy emancipációra?
Az utolsó könnyek alig folytak ki
Mint egy özönviz,
Nézzd magad biztatván engem hogy felöltözzek
Egy leirhatatlan örömmel!

Egy nótát dúdolgotok,
Egy búcsúnútát, melyet soha sem irtam meg;
Először dudolgotam,
Most, mikor erőm elhagy
Utoljára;
Mind dúdolgotam
Remélve, hogy, a végén, el tudjak menni;
És nézzd, elmegyek,
Nézz a boldogság csúcán, elhaladni
2002

***

a helyettesítőből

káin

Mit tettél, Káin, mit tett az Ember belőled? Megölted testvéredet vagy ő az Ember, ki azzal vádolt téged, hogy megölted őt, miután saját képére mintázott elképzelése szerint?

Ha igaz, hogy az Úr Abelt kedvelte és nem téged, hogy elfogadta tőle az ajándékot, a tiédet meg visszautasította az iránta való szeretetteddel együtt és figyelmen kívül hagyta iránta való törekvésedet, én készen vagyok neked felmentő okokat adni, neked, gyenge lény, úgy gondolkodásban, mint testben. De ha Abel lett volna az, ki megölt teged, minden szeretetvallomás mellett, melyet az Ur neki adott, soha meg nem bocsájtottam volna neki.

2002

sajnálkozás

Ott kapom, keresztre feszítve. Ismet ott kapom áldozatát elmélyítve a halálig, hogy másokat megválthasson. Szemléletcsere kettőnk között, ameddig egyek vagyunk.

2002

szélmalmok

Sok ideje kereslek, Cervantes, de csak don Quijotet találok lovagolva Rosinantan, a szélmalmok felé, kísérve számárháton Sanchotól, az ő hü kísérőjétől.

Te hallhatatlanná tetted don Quijotet, drága Miguel, az emberek szellemében és elképzelésében és ez annál jobb; mivel én úgy képzelek, egy másik kaland keresése közben hősöd számára, aki te vagy, nem más.

A miénk, tehát, a kaland, a miénk, mindkettőnké, don Quijote és Sancho felfedezése!

2002

dag

Második személy voltál, ki a Nemzetek Uniójának elnökévé váltál, Hammanrskjöld. Svédországból érkezve, ország, amelyik régebb nem ismerte a háborút, az a feladatod volt, hogy lehetőleg, megerősítsd a békét a világban. A feladat embere, a szervezet autonómiájának határozati autonómiájáért dolgoztál; sikerrel tetted. Mennyi sajnálkozás és szomorúság most, ugyanazon szervezet láttán, mely az egyoldalúság és egyedi gondolatok zászlóvivője lett.

2002

a fiak

Fiaid, George Washington, az Amerikai Egyesült Államok felszabadítója, nézdd fiaidat, te, ki becsületesen és mérsékelten törekedtél egy jobb emberiségért, nézdd őket két évszázaddal elmeneteled után és, az elhaladt idő ellenére, nézdd, hogy hódítják meg a teret a Marsig az akvatikus kincsek keresésében, a föld gazdag vizét elszennyesedve és millió emberi lényt szomjazni hagyván.

Vajon ezek az általad kívánt fiaid, Washington?

2002

részletek az emlékekből

O, fiam,

Hányszor mind ismételte nagyapád, hogy őt a számok elrabolták, azt akarván mondani, hogy munkája az adminisztrációval kapcsolatban- mely egy biztos könyvelői kezet kér- eltávolította az írástól.

Ami engem illet viszont, mondanán inkább, hogy engem a betűk győztek le, mivel elhelyeztem, legnagyobb részt, oda, ahol nem volt a helyük, például

sok nem irodalmi szövegbe. Bizonyára, ezek hasznosnak bizonyultak és nagyon tetszettek; és ugyancsak ők engedték meg nekem, hogy megkeressem a mindennapit. De eltávolítottak az irodalmi írásoktól, az egyedüliektől, amik az alkotás kincsei.

O, te, aki keresed a felszabadulás útját,

Tudd meg, hogy minden emberi lénynek gyökerei vannak, amelyekre büszke kell lennie, bármilyenek is ezek, azzal a feltétellel, hogy minőségét megőrizze, a hibáktól megszabaduljon. Gyökereid a próféták földjébe száll le, az apostolokéiba és a szentekéibe; én nem akarok csak róluk beszélni, és közülük a jól ismertekről, hanem, ugyanoly mértékben a jövődőlésről, a tudástól és kulturától teli apostolokról és szentekről, valamint bárkiről, aki emberségét élte ideje szellemében.

Gyökereid, ó, fiam, a Keleten található, ott, hol a föld központja van: az Araménusok, akik megkapták az egyedüli Istent, Őt, nevet adtak neked, mert Naaman az Ő szolgája. Ami Naaman illeti, a syriust, az aramén sereg vezérét, ezt kigyógyította a leprából Krisztus előtt a kilencedik században Elisei próféta, hétszer megmosakodván a Jordán vizében. Ráadásul, az arameán Krisztus nyelve volt.

Ugyanakkor, te Fenícia fia vagy, a Kánaánok országából, akik felfedezték az írást, felfedezés, melyet nem sokáig tartottak meg, mert mások civilizációjával gazdagodtak, elveszítvén ezáltal identitásukat.

Ugyanakkor az arabok fia is vagy, akik az igazságban vívott harcban rendületlenül maradtak dicső tetteik által, melyek most elhalványultak és melyek számára csak halvány remény maradt, hogy egy nap újraszületnek.

Te Libán fia vagy, melynek sikerei példamutatóak a személy szintjén, de nem a nemzetéén, a merkantilizmus miatt, melytől teljesen át volt fogva.

Te, végül is a történelemben begyökerezett Keleti Templom fia vagy, bármennyire is feloszlodott ez, és akinek az énekesei nap mint nap dicsőhimnuszt zengenek Istennek.

Légy büszke mindezekre, ó, fiam. Vállald és mindig és mindenekelőtt emlékezz rájuk, mert te a pillanat és az emberiség fia is vagy.

És ne feledd, hogy te egy család fia vagy, akinek tagjai soha senkit le nem igaztak. Mert az embernek elég teljes mértékben élni életét és ne hódítson a szó teljes értékében. Szabad lelkiismereted legyen még az igazságtalanul

kihirdetett ítélet után is, mintsem az igazságtalan szabadságtól telttől
örvendve.
1998

الثقافة بالمجان

Ath-Thaqafa bil Majjan

Série littéraire gratuite établie et dirigée depuis 1991 par
Free of charge literary series established and directed since 1991 by
Serie literaria gratuita establecida y dirigida desde 1991 por
Naji Naaman

najinaaman
an-najiyat

AN-NAJIYYAT

النَّجِيَّات

© *Tous droits réservés – All rights reserved – Todos los derechos reservados – الحقوق محفوظة*
Maison Naaman pour la Culture & www.najinaaman.org